

genes art. For samlings- og øvelsespladser skal godtgørelsen principalt beregnes som for tilsvarende jorder, der bortforpagtes til landbrug. Om tilvejebringelse af sygestuer eller sygehuse henvises til det senere i bemærkningerne anførte.

På grund af tidens ændrede krav til indkvarteringsydelse omfatter de nuværende kaserne også anlæg af andre kategorier end dem, som 1924-loven pålagde kommunerne at tilvejebringe. Herved opstår der en sondring mellem pligtige og ikke-pligtige anlæg. Hvor kommunerne har stillet ikke-pligtige anlæg til rådighed for forsvaret, behandles disse på samme måde som de i loven anførte og vederlægges efter tilsvarende regler. De årlige godtgørelser til kommunerne udredes af indenrigsministeriet for så vidt angår pligtige anlæg og af forsvarsministeriet for de ikke-pligtige anlæg vedkommende.

Indkvarteringsforpligtelserne påhviler ifølge lovens § 1 „de købstæder, i hvilke staten har oprettet eller opretter garnison, samt . . . de landkommuner, i hvilke staten opretter garnison, og som er villige til at underkaste sig disse bestemmelser.“ For øjeblikket er følgende af landets købstæder omfattet af loven: Holbæk, Næstved, Ringsted, Roskilde, Slagelse, Vordingborg, Fredericia, Haderslev, Odense, Sønderborg, Varde, Ålborg, Århus, Holstebro, Randers og Viborg. For Haderslev, Sønderborg, Varde og Holstebros vedkommende er alene øvelsespladserne kommunale, medens kaserne og de øvrige bygningsanlæg her ejes af staten. I Haderslev tilhører dog enkelte bygningsanlæg kommunen.

Indkvarteringsordningen har fra købstadkommunal side gennem en årrække været gjort til genstand for kritik, idet man især har peget på, at indkvarteringsforpligtelsen som led i hele landets forsvarsberedskab ikke bør påhvile et tilfældigt udsnit af landets kommuner, men bør bæres af hele samfundet, hvilket allerede er tilfældet for søværnets, flyvevåbnets og hjemmeværnets etableringer såvel som for de af hærens etableringer, der findes i København, i landkommunerne og i enkelte købstadkommuner. Garnisonskøbstæderne har yderligere henvist til, at den i loven fastsatte godtgørelse til kommunerne på grund af prisudviklingen stiller disse økonomisk dårligere end forudsat ved ordningens gennemførelse i 1924. Hertil kommer, at den siden 1945 skete udbygning af forsvaret forudsætter udgifter af en størrelsesorden, som går ud over, hvad der ved indkvarteringslovens gennemførelse i 1924 var forudsat pålagt kommunerne. Disse henviser da også til, at statsmagten allerede har taget konsekvensen af udviklingen, for så vidt som forsvarsministeriet ved gennemførelsen

af sit byggeprogram efter krigen kun har bragt indkvarteringslovens regler i anvendelse over for købstæderne i det omfang, der er tale om tilvejebringelse af øvelsespladser, medens selve kasernebyggeriet er gennemført ved forsvarsministeriets foranstaltning og for statskassens midler, alene med den modifikation, at kommunerne — uden for indkvarteringslovens rammer — har bidraget med arealer til byggeriet, fremførelse af kloakledninger etc., jfr. forsvarsministeriets skrivelse af 17. november 1952 til folketingets finansudvalg og dets svar af 10. december s. å. (bilag 2-3).

Købstæderne har under henvisning hertil fremsat ønske om, at kommunernes indkvarteringsforpligtelser bringes til ophør og overføres til staten. Disse ønsker er overvejet i finansministeriet, forsvarsministeriet og indenrigsministeriet, og man har herunder erkendt det berettigede i en del af kommunernes kritik. Man er således enig med kommunerne i, at det er mindre rimeligt at opretholde en ordening, der efter sin ordlyd forudsætter kommunernes fulde deltagelse i indkvarteringsforpligtelserne, når denne ordening på grund af prisudviklingen og de øgede krav til indkvarteringsydelse kun i mindre omfang lader sig fastholde. Hertil kommer, at det for staten vil være en fordel at kunne samle administrationen af indkvarteringsvæsenet og komme bort fra den nuværende mindre rationelle ordening, hvor administrationen er delt mellem staten og kommunerne og mellem forsvarsministeriet og indenrigsministeriet. Foruden den besparelse, der ligger i en forenkling af administrationen, må det i øvrigt forventes, at de årlige driftsudgifter for de enkelte kaserneetableringer — baseret på de aftalte overtagelsesummer, jfr. nedenfor — gennemsnitligt vil blive lavere end de udgifter, staten hidtil har afholdt i form af leje-godtgørelse til kommunerne.

En forudsætning for, at kommunernes ønsker om overførelse af indkvarteringsforpligtelserne til staten vil kunne imødekommes, er det imidlertid, at de eksisterende kommunale kaserneetableringer overdrages til staten på rimelige vilkår. Der har herom været ført en række forhandlinger mellem fornævnte 3 ministerier og repræsentanter for kommunerne, og resultatet af disse drøftelser fremgår af den som bilag I til lovforslaget optagne overenskomst. I overensstemmelse med denne overtager staten samtlige kommunale kaserneetableringer til den værdi, hvortil de pågældende anlæg er opgjort i de mellem kommunerne, forsvarsministeriet og indenrigsministeriet indgåede overenskomster (tilblivelsesværdien). Er en sådan værdi ikke anført, sker overtagelsen til den værdi, anlægget repræsen-